

EIROPAS KOMISIJAS ATBILDES

UZ EIROPAS REVĪZIJAS PALĀTAS ĪPAŠO ZIŅOJUMU

Pasaules klimata pārmaiņu alianse plus
Sasniegumi nebija pietiekami vērienīgi

Satura rādītājs

I. KOMISIJAS ATBILŽU KOPSAVILKUMS	2
II. KOMISIJAS ATBILDES UZ REVĪZIJAS PALĀTAS GALVENAJIEM APSVĒRUMIEM.....	3
1. PKPA(+) iniciatīvas kopējā ietekme	3
2. Uzsvars uz PKPA(+) iniciatīvas ģeogrāfisko tvērumu.....	4
3. PKPA(+) iniciatīvas pamanāmība un informētība	5
III. KOMISIJAS ATBILDES UZ REVĪZIJAS PALĀTAS IETEIKUMIEM	8
1. 1. ieteikums. Jākoncentrējas uz tiem, kurus visvairāk ietekmē klimata pārmaiņas	8
2. 2. ieteikums. Gūtās atziņas jāiekļauj turpmākajās globālās attīstības iniciatīvās	9

Šajā dokumentā ir sniegtas Eiropas Komisijas atbildes uz Eiropas Revīzijas palātas īpašā ziņojuma apsvērumiem saskaņā ar [Finanšu regulas](#) 259. pantu, un tās ir jāpublicē kopā ar īpašo ziņojumu.

I. KOMISIJAS ATBILŽU KOPSAVILKUMS

Komisija Eiropas Revīzijas palātas (ERP) īpašo ziņojumu vērtē atzinīgi. Pasaules klimata pārmaiņu aliance plus (PKPA(+)) ir Eiropas Savienības pamatiniciatīva, kuras mērķis ir palīdzēt visneaizsargātākajām pasaules valstīm risināt klimata pārmaiņu negatīvās sekas.

Parīzes nolīguma pieņemšana Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām pušu 21. konferencē (*UNFCCC COP*) 2015. gadā ir bijusi būtiska, lai nostiprinātu PKPA(+) iniciatīvas kā instrumenta, kas atbalsta partnervalstu centienus īstenot vienošanos, nozīmi.

Attiecībā uz PKPA(+) iniciatīvas **kopējās ietekmes** atspoguļošanu jānorāda, ka, lai gan izvērtējumi liecināja, ka atsevišķi projekti pozitīvi ietekmēja klimatrīcību, to galīgā ietekme uz saņēmējvalstu spēju palielināt noturību pret klimata pārmaiņām būtu jāizsver kopā ar citiem ES finansētiem un citu līdzekļu devēju, tostarp ES dalībvalstu, pasākumiem.

Ģeogrāfiskā tvēruma ziņā PKPA(+) pēc Parīzes nolīguma pieņemšanas paplašināja savu darbību klāstu un mērķvalstu veidus, iekļaujot gan pielāgošanās, gan seku mazināšanas pasākumus neaizsargātajās valstīs, lai veicinātu to pāreju uz klimatnoturīgu nākotni ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni. Tomēr jāpatur prātā, ka PKPA(+) nebija vienīgais finansējuma avots, kas bija paredzēts vismazāk attīstītajām valstīm (VAV) un mazajām salu jaunattīstības valstīm (*SIDS*), kuras ir ārkārtīgi neaizsargātas pret klimata pārmaiņu ietekmi. PKPA(+) iniciatīvas norises cikla laikā tika īstenoti citi ES finansēti un citu līdzekļu devēju pasākumi klimata jomā. Ņemot vērā PKPA(+) pieejamo līdzekļu ierobežoto apjomu, bija jāizdara izvēle attiecībā uz mērķvalstīm. Šajā sakarā projektu atlasē zināma ietekme bija politiskajai un institucionālajai nestabilitātei dažās valstīs un/vai pietiekamu drošības nosacījumu trūkums teritorijā, kā arī nepieciešamība palielināt iniciatīvas pirmajā posmā sasniegtos rezultātus dažās valstīs salīdzinājumā ar citām.

Attiecībā uz iniciatīvas **pamanāmību un informētību** Komisija vērs uzmanību uz vairākiem komunikācijas kanāliem, kas iniciatīvā tiek izmantoti, lai informētu par tās darbībām (publikācijas, *Capacity for Dev* paziņojumi, tīmekļa vietnes, *YouTube* kanāli, aktivitātes, kas veiktas daudzos reģionālos un starptautiskos forumos utt.). Iniciatīvas decentralizētais raksturs nosaka to, ka papildus vairākām iniciatīvām, ko vadīja no Komisijas galvenās mītnes, vairākas citas iniciatīvas tika īstenotas vietējā līmenī, un tā rezultātā vispārējā informētība, iespējams, netika pietiekami novērtēta.

Īstenojot daudzgadu finanšu shēmu (DFS) 2021.–2027. gadam, ES starptautiskā sadarbība tiek finansēta no Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumenta “Eiropa pasaulē” (*NDICI-GE*). *NDICI-GE* izmanto ģeogrāfisku pieeju, saskaņā ar kuru lielākā daļa līdzekļu tiek piešķirti, izmantojot valsts un reģionālo finansējumu (68 miljardi EUR no 79,5 miljardiem EUR), savukārt ierobežots finansējums tiek piešķirts globālām tematiskām iniciatīvām. Attiecībā uz klimatfinansējumu jānorāda, ka ES klimatiskās ieceres pašreizējā DFS ir palielinājušās — 30 % no *NDICI-GE* finansējuma ir paredzēti, lai veicinātu klimatrīcību, salīdzinot ar iepriekšējā DFS esošajiem 20 %. Turklāt pēc priekšsēdētājas Urzulas fon der Leienas jaunās apņemšanās 2021. gada runā par stāvokli Eiropas Savienībā (*SOTEU*) šim mērķim tika pievienoti vēl 4 miljardi EUR, kas atbilst 35 % no kopējā ieguldījuma klimata jomā.

Šajā sakarā *NDICI-GE* tematiskā pakete “Globālie izaicinājumi” nebija pietiekama, lai varētu turpināt PKPA(+) iniciatīvu visā laikposmā no 2021. līdz 2027. gadam. Tā rezultātā lielākā daļa klimatrīcības programmu tagad ir integrētas valstu un reģionālajās daudzgadu indikatīvajās programmās (DIP). Katrs valsts un reģionālais finansējums ir pielāgots konkrētās valsts/reģiona vajadzībām un ES stratēģiskajām prioritātēm, tostarp saistībā ar klimata pārmaiņām. PKPA(+) paraugprakse un gūtās atziņas, tostarp PKPA(+) Atbalsta mehānisma kapitalizācijas pētījums par pielāgošanos, būs

noderīgas jaunu nozīmīgu darbību izstrādē un īstenošanā klimata pārmaiņu jomā. Jaunais NND (nacionāli noteikto devumu) mehānisms pārņems PKPA(+) Atbalsta mehānismu un kopā ar citiem tehniskās palīdzības līdzekļiem, kas ir daļa no Zaļā kursa zināšanu centra, piedāvās atbalstu partnervalstīm un ES delegācijām tādu ES finansētu darbību izstrādē un īstenošanā, kas ir vērstas uz seku mazināšanu, pielāgošanos un katastrofu riska samazināšanu.

II. KOMISIJAS ATBILDES UZ REVĪZIJAS PALĀTAS GALVENAJIEM APSVĒRUMIEM

1. PKPA(+) iniciatīvas kopējā ietekme

Pasaules klimata pārmaiņu aliansi (PKPA) ES izveidoja 2007. gadā ar nolūku izveidot dialogu ar visneaizsargātākajām kopienām par to, kā tās vislabāk atbalstīt, lai tās varētu pielāgoties klimata maiņas negatīvajām sekām. 2014. gadā PKPA(+) mērķis bija reaģēt uz jauno starptautisko klimata pārmaiņu pārvaldības ainu, kāda tā būs pēc 2015. gada. Kopš tā laika šīs iniciatīvas pamatā ir divi pīlāri: politikas dialogs un tehniskā un finansiālā atbalsta sniegšana valsts pielāgošanās klimata pārmaiņām un klimata pārmaiņu mazināšanas politikas īstenošanai. Iniciatīva turpināja atbalstīt neaizsargātās valstis, galvenokārt vismazāk attīstītās valstis (VAV) un mazās salu jaunattīstības valstis (*SIDS*), palielinot to noturību, lai pielāgotos klimata pārmaiņām un palielinātu seku mazināšanas līdzīgumus.¹

Attiecībā uz PKPA(+) iniciatīvas spēju pierādīt, ka tā ir palielinājusi partnervalstu noturību pret klimata pārmaiņu negatīvajām sekām², Komisija uzsver, ka esošā literatūra klimatrīcības jomā liecina, ka finanšu resursu apjoms, kas nepieciešams, lai pienācīgi risinātu jaunattīstības valstu pielāgošanās vajadzības, ir ievērojami lielāks nekā starptautiskā publiskā klimatfinansējuma līmenis, ko pašlaik nodrošina attīstītās valstis³. Šajā apsvērumā ir ņemts vērā arī tas, ka pielāgošanās finansējums veido mazākuma daļu no līdzekļu devēju klimatfinansējuma portfeļa, kas galvenokārt ir paredzēts seku mazināšanai. Patiesībā attīstīto valstu nodrošinātā un mobilizētā pielāgošanās finansējuma īpatsvars pakāpeniski sāka pieaugt tikai kopš 2017. gada, kad tas pieauga no 22 % līdz 37 % no kopējā apjoma 2020. gadā.⁴ Šī procesa ietvaros Komisija nodrošina diezgan līdzsvarotu finansējuma apjomu pielāgošanās un seku mazināšanas pasākumiem. Šajā kontekstā Komisija vēlas uzsvērt, ka, lai gan atsevišķie PKPA(+) projekti ir pozitīvi ietekmējuši klimatrīcību, to galīgā ietekme uz saņēmējvalstu spēju palielināt noturību pret klimata pārmaiņām būtu jāapsver kopā ar citiem ES finansētiem projektiem un citu līdzekļu devēju veiktajiem ieguldījumiem. Lai gan ir maz ticams, ka PKPA(+) projekti vieni paši būtu varējuši radīt valsts mēroga izmaiņas attiecībā uz paaugstinātu noturību, tie varētu būt pozitīvi ietekmējuši dažus neaizsargātības rādītājus, no kuriem sastāv daudzfaktoru *ND-GAIN* indekss (piemēram: normatīvā kvalitātes dimensija). Turklāt iemesli, kas izraisa iespējamu valsts pozīcijas pasliktināšanos *ND-*

¹ PKPA(+) iniciatīvas "plus".

² Sk. ERP apsvērumus: III punkts, 41., 43. un 44. punkts.

³ Ir vērts atzīmēt, ka ES un tās dalībvalstis un EIB ir pasaulē lielākās starptautiskā publiskā klimatfinansējuma nodrošinātājas. 2020. gadā tās ieguldīja vairāk nekā 27 miljardus USD, kas veido vienu trešdaļu no kopā ieguldītajiem 83 miljardiem USD, ko līdzekļu devējvalstis bija nodrošinājušas tajā gadā.

⁴ ESAO, 2022. gads, Attīstīto valstu nodrošinātais un mobilizētais klimatfinansējums 2016.–2020. gadā. Pieejams saitē: [Climate Finance Provided and Mobilised by Developed Countries in 2016–2020: Insights from Disaggregated Analysis | en | OECD](#).

GAIN reitingā, var būt dažādi un saistīti ar vides, politiskiem un sociālekonomiskiem faktoriem, kas atrodas ārpus jebkuras atsevišķas PKPA(+) darbības kontroles.

Valsts spēja reaģēt uz klimata pārmaiņu negatīvajām sekām ir atkarīga arī no tās spējas izstrādāt, īstenot un novērtēt atbilstošas darbības. Pielāgošanās integrācija valdības politikā ir ļoti svarīga, lai veiksmīgi formulētu un īstenotu valsts, vietējā līmeņa un nozaru pielāgošanās plānus. Turklāt tas var palīdzēt stiprināt valsts vispārējo pielāgošanās spēju un vienlaikus nodrošināt iespējas pieņemt klimatnoturīgākus ar ieguldījumiem saistītus lēmumus. PKPA(+) iniciatīva lielā mērā palīdzēja paplašināt partnervalstu spējas noteikt ietekmes punktus, izprast vājās vietas un tādējādi sagatavot valsts, vietējā līmeņa un nozaru pielāgošanās stratēģijas, kuras savukārt varēja izmantot valsts un vietējā līmeņa pielāgošanās plānošanā. Atbalstot valstis politikas un darbību izstrādē, lai palielinātu to noturību pret klimata pārmaiņu ietekmi valsts un vietējā līmenī, un tieši veicinot spēcīgāku globālu iesaistīšanos un apmaiņu, PKPA(+) palīdzēja veidot pamatu klimatrīcībai (cita starpā, piemēram, pirmās nacionālās klimata pārmaiņu stratēģijas un pirmās paaudzes nacionāli noteiktie devumi) vairākās vismazāk attīstītajās valstīs (VAV) un mazajās salu jaunattīstības valstīs ar ierobežotiem resursiem, lai to paveiktu. Šī PKPA(+) loma atsevišķos projektu izvērtējumos tika atzīta un pozitīvi novērtēta, tomēr šāda atbalsta kopējo ietekmi nevar izmērīt pilnībā.

Visbeidzot, jāņem vērā vēl viens aspekts, ka daudzām valstīm trūka pareizo mehānismu to pielāgošanās mērķrādītāju novērtēšanai. Kā norādīts *UNEP 2022.* gada ziņojumā par pielāgošanās nepilnībām⁵ (12. lpp.), šādu mehānismu esība ir ļoti svarīga, lai laika gaitā veicinātu arvien rezultatīvāku pielāgošanās darbību īstenošanu. Šis aspekts ir jāņem vērā, novērtējot PKPA(+) spēju palielināt valstu noturību pret klimata pārmaiņu ietekmi, jo attīstības programmas ir atkarīgas arī no valsts uzraudzības un ziņošanas mehānismu esības.

Revīzijas palāta uzskata, ka pastāvīgā koncentrēšanās uz spēju veidošanu abos programmas posmos ir saistīta ar apmācītu darbinieku aiziešanu, kas savukārt samazināja veiksmīgu un konkrētu darbību sistemātiskai paplašināšanai pieejamos resursus⁶. Šajā sakarā Komisija vēlas piebilst, ka spēju veidošana joprojām ir ļoti svarīga, jo tā ir viens no trim Parīzes nolīgumā paredzētajiem atbalsta veidiem, kas sniedzami jaunattīstības valstīm (finansēšana, spēju veidošana un tehnoloģiju nodošana). Personāla lielā mainība — process, ko PKPA(+) projekti nevar kontrolēt, — ir par pamatu tam, ka bija nepieciešami korektīvi pasākumi, piemēram, nepārtraukta spēju veidošana, lai saglabātu saņēmējvalsts kompetences līmeni pietiekami augstu un spētu turpināt īstenot klimatrīcību. Turklāt, tā kā partnervalstu valdības ir regulāri iesaistījušās projektu izstrādē, tām bija iespēja izteikt savas vajadzības to iekļaušanai projektos. Tāpēc Komisija uzskata, ka spēju veidošanas iekļaušana projekta izstrādē atbilst partneru vajadzībām.

2. Uzsvars uz PKPA(+) iniciatīvas ģeogrāfisko tvērumu

Komisija uzskata, ka otrajā posmā (2014.–2020. gads) iniciatīvas uzsvars tika izklaidēts dažādās jomās.⁷ PKPA(+) plašāks ģeogrāfiskais uzsvars tika pamatots ar izmaiņām starptautiskās klimata politikas vidē. Sasniegumi starptautiskajā klimata politikā nozīmēja, ka arī Komisijai bija iespēja pārorientēties attiecībā uz veidu, kādā tā sniedza atbalstu, izmantojot PKPA(+).

Pirmkārt, PKPA(+) iniciatīva ir pakāpeniski paplašinājusi savu darbību klāstu pēc tam, kad 2015. gadā tika pieņemts Parīzes nolīgums par klimata pārmaiņām kā tālejošs daudzpusējs nolīgums, ko noslēdza ES un partnervalstis. Tas kopā ar PKPA saistīto programmas “Globālie sabiedriskie labumi un problēmas” (*GPGC*) mērķi “atvieglot pāreju uz klimatnoturīgu nākotni ar

⁵ <https://www.unep.org/resources/adaptation-gap-report-2022>.

⁶ Sk. ERP apsvērumus: V punkts, 21., 22., 23. un 70. punkts.

⁷ Sk. ERP apsvērumus: V punkts, 46.–49., 71. punkts.

zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni” nozīmēja, ka PKPA(+) tika paplašināta, iekļaujot gan pielāgošanās, gan seku mazināšanas pasākumus neaizsargātajās valstīs, kas nav mazās salu jaunattīstības valstis (*SIDS*) un vismazāk attīstītās valstis (*VAV*), un atbalstīja valstu klimata saistību izpildi, piemēram, nacionāli noteikto devumu (*NND*) vai nacionālos pielāgošanās plānus (*NPP*). Piemēram, Brazīlijas gadījumā tā guva labumu no Ilgtspējīgas lauksaimniecības pārtikas sistēmām un Ilgtspējīgas ainavas programmām, ko raksturo spēcīgi pielāgošanās un seku mazināšanas līdzieģuvumi. Seku mazināšanas iekļaušana starp atbalstāmajām darbībām bija pamatota, balstoties uz pieaugošiem zinātniskiem pierādījumiem par nepieciešamību pēc iespējas agrāk ierobežot siltumnīcefekta gāzu emisijas, lai palīdzētu iegrozot nākotnes pielāgošanās izmaksas, kā arī novērstu zaudējumus un bojājumus.

Otrkārt, attiecībā uz PKPA(+) finansējuma nespēju sasniegt visas vismazāk attīstītās valstis (*VAV*), kuras ir ārkārtīgi neaizsargātas pret klimata pārmaiņu ietekmi, Komisija precizē cita starpā esošus četrus konkrētus iemeslus šai nespējai:

- a. PKPA(+) pieejamais ierobežotais finansējums nozīmēja, ka bija jāizdara izvēle attiecībā uz valstu atlasī, arī attiecībā uz iespējām finansēt klimatrīcību konkrētās valstīs, izmantojot citus instrumentus vai programmas, un šīs finansēšanas efektivitāti;
- b. tas, ka klimata pārmaiņas šādu valstu daudzgadu programmās (*DIP*) bieži netika noteiktas kā prioritāte, ierobežoja iespēju piešķirt finansējumu klimatrīcībai, izmantojot šo kanālu. ES sadarbības prioritātes ar partnervalstīm ir ietvertas *DIP*. Šādas prioritātes ir noteiktas, pamatojoties uz partnervalstu līdzatbildības principu, un tiek izstrādātas pēc plašām konsultācijām un politikas dialoga ar visām ieinteresētajām personām, tostarp valsts un vietējā līmeņa iestādēm, pilsonisko sabiedrību un citiem līdzekļu devējiem;
- c. pastāvīgs atbalsts no citiem līdzekļu devējiem vai reģionālām programmām, arī saskaņā ar PKPA(+) ĀKK iekšējo komponentu, nebūtu attaisnojis papildu PKPA(+) divpusējā finansējuma piešķiršanu;
- d. dažos gadījumos politiskās un institucionālās nestabilitātes un/vai drošības apsvērumu dēļ ES sadarbība bija jāvirza citu prioritāšu virzienā. Tas jo īpaši attiecas uz nestabilām vai (pēc)konflikta valstīm, piemēram, Afganistānu, Jemenu, Somāliju un Centrālāfrikas Republiku, kuru attīstības prioritātes bija vērstas uz īstermiņa palīdzības vajadzībām, piemēram, rekonstrukciju, ekonomikas atveseļošanu, miera veidošanu un humānās palīdzības sniegšanu.

Treškārt, dažas ne tik neaizsargātas valstis (galvenokārt *SIDS*) otrajā posmā saņēma papildu finansējumu, lai turpinātu iepriekšējās vai notiekošās darbības nolūkā veicināt pirmajā posmā sasniegto rezultātu palielināšanu. Šādā veidā Komisijas mērķis bija sasniegt abu PKPA(+) pīlāru mērķus⁸. Turklāt Komisija vēlas atkārtoti uzsvērt, ka atbalstāmo valstu atlase netika veikta tikai, pamatojoties uz neaizsargātības rādītājiem, bet tika iekļauti arī citi kritēriji, piemēram, veiktā pieprasījuma kvalitāte un attiecīgo valsts iestāžu un/vai ES delegācijas apstiprinājumi, kā arī dialoga par klimata pārmaiņām statuss starp konkrēto valsti un ES; politiskie faktori, piemēram, stratēģiska un/vai pastiprināta sadarbība ar noteiktām valstīm; konkrētās valsts loma *UNFCCC* sarunās un uzņemtās saistības attiecībā uz tās procesiem, kā arī centieni ar to saistīto saistību īstenošanā.

3. PKPA(+) iniciatīvas pamanāmība un informētība

PKPA(+) iniciatīvas pirmajā posmā komunikācijas un pamanāmības pasākumi galvenokārt tika veikti tīmeklī. PKPA(+) otrajā posmā lielāks uzsvars tika likts uz zināšanu pārvaldības un

⁸ 1. pīlārs. Dialoga un zināšanu apmaiņas veicināšana. 2. pīlārs. Tehniskā un finansiālā atbalsta nodrošināšana pielāgošanās, seku mazināšanas un katastrofu riska samazināšanas pasākumiem.

komunikācijas saistošo lomu. Mērķis bija izveidot stabilu zināšanu bāzi ar pieredzes apkopojumu un praktiskiem instrumentiem, lai atbalstītu un uzlabotu partnervalstu nacionālo klimata politiku un programmas; informētības palielināšana, informācijas apmaiņa, sadarbības tīklu veidošana un pamanāmība visos līmeņos.

Attiecībā uz partnervalstu informētību par PKPA(+) iniciatīvu⁹ Komisija vēlas uzsvērt liela mēroga, ilgstošas daudzvalstu komunikācijas kampaņas sarežģītību un izmaksas, kas nepieciešamas, lai palielinātu informētību par konkrētu programmu, un vērst uzmanību uz šāda pasākuma potenciāli ierobežoto lietderību izmaksu ziņā. Tomēr informācija par PKPA(+) ir bijusi plaši izplatīta. PKPA(+) publicēja daudzus ziņojumus un regulāras publikācijas, lai tās darbības būtu plašāk zināmas. Piemēram, 380 publikācijas ir saglabātas *Capacity4dev* repozitorijā¹⁰, un regulāri tiek izdoti vairāk nekā 100 biļetenu, kas sasniedz 5000 abonētu mērķauditoriju. Vietne www.gcca.eu ir paveiktā darba visaptveroša krātuve, tāpat kā attiecīgais *YouTube* kanāls¹¹. To pašu funkciju veic PKPA(+) ĀKK iekšējā komponenta vietne (www.intraacpgccaplus.org), kurā ir atsevišķi izveidota zināšanu pārvaldības sadaļa.

PKPA(+) organizēja arī globālas un reģionālas konferences, lai dalītos ar pieredzi un papildinātu zināšanas, jo īpaši blakuspasākumos katrā *UNFCCC COP* sesijā¹². Iniciatīvas informētības palielināšanas pasākumi tika veikti arī daudzos forumos, tostarp ĀKK valstu reģionālo ekonomisko organizāciju konferencēs vai reģionālās konferencēs, piemēram, Ruandā 2019. gadā, kuras laikā sadarbība ar Starptautisko Dabas aizsardzības savienību (*IUCN*) veicināja iniciatīvas reģionālo pamanāmību. Kopš Covid-19 pandēmijas sākuma 2020. gadā šī tendence ir samazinājusies.

Informētības palielināšana bija vairāku PKPA(+) programmu sastāvdaļa, un iniciatīvas norises cikla laikā vairāk nekā 50 valstīs tika uzsāktas vairāk nekā 20 informētības palielināšanas kampaņas. Tāpēc partnervalstis, kurās tiek īstenota PKPA(+), ir informētas par iniciatīvu, un PKPA(+) ir izmantota, lai pastiprinātu politikas dialogu ar partnervalstīm un reģionālajām organizācijām. PKPA(+) atbalsta mehānismi sadarbojās arī pasākumu organizēšanā, un PKPA(+) Globālais atbalsta mehānisms attiecas uz ĀKK iekšējo komponentu¹³.

Valstīs, kurās ir ierobežots komunikācijas un pamanāmības budžets atsevišķām PKPA(+) darbībām, ES delegācijas, Komisijas galvenās mītnes pārstāvji un PKPA(+) mehānismi arī sadarbojās kopā, lai palielinātu informētību par iniciatīvu. Piemēram, PKPA(+) atbalsta mehānisms atbalstīja ieinteresētās personas Mjanmā, lai izveidotu valsts komunikācijas stratēģiju, kas pozitīvi ietekmēja klimata pārmaiņu integrāciju valsts politikā. Šādu darbību ietekme būtu bijusi lielāka, ja tiktu izveidota sinerģija ar valstu/vietējā līmeņa valdībām un ar ieinteresētajām personām attiecībā uz PKPA(+) projektiem, kas ne vienmēr tika īstenots.

Komisija uzskata, ka personāla mainība ES delegācijās, attiecīgo partnervalstu valdības departamentos un ieinteresēto personu organizācijās varēja izraisīt institucionālo zināšanu pārrāvumu un tādējādi arī informētības samazināšanos par PKPA(+), jo īpaši valstīs, kurās tika īstenota tikai viena kampaņa PKPA pirmā posma agrīnā periodā. Turklāt dalībvalstu attīstības

⁹ Sk. ERP apsvērumus: VIII punkts, 45., 54.–56., 73. punkts.

¹⁰ <https://europa.eu/capacity4dev/gcca-community/documents>.

¹¹ <https://www.youtube.com/@GCCACommunity>.

¹² Sk., piemēram: <https://www.gcca.eu/multimedia/why-nature-based-solutions-are-crucial-climate-and-resilience-eu-gccacop26-side-event>.

¹³ <https://www.gcca.eu/services/gcca-intra-acp>.

aģentūru speciālistiem, kas strādā šajā jomā, ir labākas zināšanas par šo iniciatīvu, salīdzinot ar tiem, kas atrodas Briseles pastāvīgajās pārstāvniecībās.

Visbeidzot, PKPA(+) iniciatīvas vispārējās informētības novērtējums ir sarežģīts jautājums, kas saistīts ar vismaz diviem faktoriem. No vienas puses, šīs daudzvalstu decentralizētās programmas būtība rada problēmas saistībā ar konsekventu un vienotu izpratni par tās darbībām saņēmēju pusē. No otras puses, daudzas informētības un pamanāmības ietekmes izpausmes netiek reģistrētas vai konsekventi mērītas vairāku iemeslu dēļ (neskaitāmi cilvēku savstarpējie kontakti un mijiedarbība, pilnīgas kontroles trūkums pār reklāmas pasākumiem partnervalstu oficiālajos kanālos, sociālo mediju ierobežota izmantošana daudzu labuma guvēju vidū, ierobežots budžets/personāls, kas strādā komunikācijas jomā, bieža darbinieku mainība, īstenotāji ne vienmēr uzskaita līdzekļu devējus utt.).

III. KOMISIJAS ATBILDES UZ REVĪZIJAS PALĀTAS IETEIKUMIEM

1. 1. ieteikums. Jākoncentrējas uz tiem, kurus visvairāk ietekmē klimata pārmaiņas

(Ieviešanas mērķtermiņš: darbības, ko finansēs no 2024. gada janvāra.)

Finansējot klimata pārmaiņu novēršanas darbības jaunattīstības valstīs, Komisijai:

a) jāizveido rādītāju, pamatscenāriju un mērķrādītāju sistēma, lai novērtētu pasākumu iznākumu;

Komisija piekrīt šim ieteikumam un īsteno to Globālās Eiropas uzraudzības veikspējas sistēmas (GEPMS) ietvaros. GEPMS ir veikspējas uzraudzības sistēma, kuras pamatā ir virkne metodoloģisku elementu, tostarp: i) tāda korporatīvo rādītāju kopuma definēšana, saskaņā ar kuru visas programmas tiek aicinātas sniegt ziņojumus (*Global Europe Results Framework — GERF*), un šie rādītāji tiek publicēti katru gadu, arī lai ziņotu par *NDICI* "Eiropa pasaulē" progresu, ii) tādu loģisko sistēmu izmantošana, kuru rādītāji ir galvenais rīks ziņošanai par rezultātiem, un iii) tādu nozaru un tematisko pamatrādītāju definēšana, ko var atlasīt un iekļaut loģiskās sistēmās (sk. arī SWD(2022) 22 final). Praksē šī sistēma pašlaik tiek ieviesta visā organizācijā, izmantojot jaunu IT sistēmu (OPSYS), kas pirmo reizi tiks izmantota 2023. gada janvārī.

b) ņemot vērā situāciju valstī, jānosaka vērienīgi mērķrādītāji attiecībā uz to sieviešu īpatsvaru, kas gūst tiešu labumu no darbībām, un jāpievērš vairāk uzmanības nabadzīgākajām māsaimniecībām;

Komisija piekrīt šim ieteikumam. Dzimumu līdztiesības mērķi Komisija īsteno saskaņā ar [ES Dzimumu līdztiesības rīcības plānu \(GAP\) 2021.–2025. gadam](#). GAP 2021.–2025. gadam paredz, ka līdz 2025. gadam 85 % jauno ārējo darbību nozīmīgs vai galvenais mērķis būs dzimumu līdztiesība (G1 un G2 rādītāji saskaņā ar ESAO un DAC dzimumu līdztiesības politikas rādītāju) un vismaz 5 % no tiem galvenais mērķis būs dzimumu līdztiesība (G2 rādītājs). Tas pārsniedz tādu konkrēti noteiktu sieviešu procentuālo daļu nodrošināšanu, kas gūst tiešu labumu no darbībām. Ar darbībām, kurām dzimums ir nozīmīgs mērķis (ar G1 rādītāju), ir nepieciešams nodrošināt, ka:

- projektā/programmā tiek veikta dzimumu līdztiesības analīze, un šīs analīzes konstatējumi sniedz informāciju par programmas izstrādi;
- ir vismaz viens rezultāts vai rādītājs, kas īpaši saistīts ar dzimumu līdztiesības uzlabošanu;
- rezultātiem/rādītājiem vajadzības gadījumā tiek veikts sadalījums pēc dzimuma;
- apņemšanās uzraudzīt un programmas izvērtējumā ziņot par programmā sasniegtajiem dzimumu līdztiesības rezultātiem.

Pēdējo 10 gadu laikā kopš pirmā ES dzimumu līdztiesības rīcības plāna pieņemšanas to darbību skaits, kuru nozīmīgs mērķis ir dzimumu līdztiesība, ir pastāvīgi pieaudzis. 2022. gads attiecībā uz

ES Ārējās darbības instrumentu īstenošanu¹⁴ liecina par to, ka 70 % no visām 2021. gadā pieņemtajām programmām bija tādas, kurām dzimumu līdztiesība ir nozīmīgs vai galvenais mērķis.

Nabadzīgākajām mājsaimniecībām lielāka uzmanība tiks pievērsta Nevienlīdzības novēršanas rīcības plāna ietvaros vai izmantojot nevienlīdzības rādītāju atkarībā no datu pieejamības valsts līmenī.

c) secīgu darbību gadījumā jāuzlabo līdzsvars starp spēju veidošanu un citām darbībām, lai izvērstu konkrētas pielāgošanās darbības, sasniedzot vairāk cilvēku, kurus tieši ietekmē klimata pārmaiņu sekas.

Komisija piekrīt šim ieteikumam. Ne visām jaunattīstības valstīm ir pietiekamas spējas, lai risinātu daudzas klimata pārmaiņu radītās problēmas, jo īpaši pielāgošanās jomā. Tādējādi pietiekama institucionālā kapacitāte partnervalstīs ir priekšnoteikums konkrētu pielāgošanās darbību īstenošanai. Šis jautājums ir vēl vairāk uzsvērts vismazāk attīstīto valstu (VAV) un mazo salu jaunattīstības valstu (SIDS) tehnisko vajadzību novērtējumos (TVN)¹⁵, nacionāli noteiktajos devumos (NND) un nacionālajos pielāgošanās plānos (NPP), un tas tiek atkārtots biežajos pieprasījumos pēc spēju veidošanas un tehniskās palīdzības saskaņā ar UNFCCC tehnoloģiju mehānismu¹⁶. Lai šo faktu patiesi atspoguļotu, Parīzes nolīgumā liels uzsvars likts uz jaunattīstības valstu spēju veidošanu saistībā ar klimatu un prasa attīstītajām valstīm palielināt atbalstu spēju veidošanas darbībām jaunattīstības valstīs. Tāpēc spēju veidošana joprojām būs ES turpmākā atbalsta svarīga daļa klimatrīcības jomā. Tajā pašā laikā atbalsta daļu, kas piešķirta spēju veidošanai kā daļa no konkrētas darbības, var koriģēt, lai palielinātu pielāgošanās darbības, ņemot vērā pašas darbības raksturu, kā arī tās ģeogrāfisko tvērumu, labuma guvēju vajadzības un gūtās atziņas.

2. 2. ieteikums. Gūtās atziņas jāiekļauj turpmākajās globālās attīstības iniciatīvās

(Ieviešanas mērķtermiņš: citas iniciatīvas, ko finansēs no 2024. gada janvāra)

Izstrādājot turpmākās globālās attīstības iniciatīvas, Komisijai jāņem vērā Pasaules klimata pārmaiņu alianses īstenošanā gūtā pieredze, jo īpaši šādi aspekti:

a) jāpārskata iniciatīvas mērķi, ja īstenošanas laikā skaidri redzams, ka nav pieejams pietiekams finansējums;

Komisija piekrīt šim ieteikumam un iekļaus šo apsvērumu attiecībā uz globālajām Eiropas komandas iniciatīvām atjauninātajos metodoloģiskajos norādījumos par Eiropas komandas iniciatīvām.

b) finansējums jāpiešķir stratēģiski, piemērojot objektīvus kritērijus, kuros ņemts vērā arī finansiālais atbalsts tai pašai nozarei, ko partnervalstis saņēmušas no citiem avotiem;

¹⁴ Komisijas ziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei: 2022. gada ziņojums par Eiropas Savienības Ārējās darbības instrumentu īstenošanu 2021. gadā, COM(2022) 578 final.

¹⁵ <https://unfccc.int/ttclear/tna>.

¹⁶ <https://unfccc.int/ttclear/support/technology-mechanism.html>.

Komisija piekrīt šim ieteikumam un, cik vien iespējams, īsteno to saskaņā ar *NDICI* "Eiropa pasaulē" ģeogrāfisko pieeju. Komisija arī vēlas uzsvērt, ka sinerģijas iespējas, tostarp ar citiem līdzekļu devējiem, tiks izvērtētas pēc iespējas lielākā mērā.

c) sistemātiski jāanalizē un jādokumentē darbību budžetā paredzēto izmaksu pamatotība;

Komisija piekrīt šim ieteikumam. Lai gan pastāv sistēma darbību budžetā paredzēto izmaksu analīzei, Komisija pastiprinās piemērojamos norādījumus un instrukcijas, jo īpaši attiecībā uz šī novērtējuma dokumentiem.

Tomēr Komisija uzsver, ka, lai gan tiesiskais regulējums nepārprotami nosaka, ka, lai izmaksas būtu attiecināmas, tām ir jābūt saprātīgām un jāatbilst pareizas finanšu pārvaldības principam, personāla izmaksu proporcija vai vienai darbībai piešķirtās summas ir jānovērtē, ņemot vērā darbību mērķus un apstākļus, kādos tā tiek īstenota.

d) jāveicina vispārējā informētība par iniciatīvu, izmantojot komunikācijas pasākumus, kas vērsti uz saņēmējvalstīm un potenciālajiem līdzekļu devējiem.

Komisija piekrīt šim ieteikumam. Jaunajās ārējo darbību komunikācijas un pamanāmības pamatnostādņēs 2022. gadam projektiem/programmām specifiski komunikācijas kanāli — tīmekļa vietnes, sociālo mediju konti, informatīvie izdevumi u.c. — principā nav atļauti, ja vien nepastāv konkrēts un pārliecinošs pamatojums to izveidei vai uzturēšanai. Komunikācijas pasākumi saistībā ar turpmākajām globālās attīstības pamatiniciatīvām tiks veikti saistībā ar stratēģiskāku un mērķtiecīgāku pieeju, ko īsteno saskaņā ar *NDICI* "Eiropa pasaulē". Šī pieeja, kas attālinās no partneru īstenošanas komunikācijas par atsevišķiem projektiem un tuvinās konsolidētākai pieejai, ko īsteno ES delegācijas un Komisijas galvenās mītnes pārstāvji, koncentrēsies uz galvenajām ES prioritātēm, jo īpaši tām, kas izklāstītas 2021. gada stratēģijā *Global Gateway*. Šī pieeja, kuras mērķis ir nodrošināt informētību, izpratni un uztveri par ES gan ES, gan partnervalstīs, ir samērīga ar mūsu ilgstošo ieguldījumu apjomu un mērogu, koncentrējoties uz politiskiem un uz sabiedrību vēršiem komunikācijas pasākumiem, kas balstīti uz datiem un kas paredzēti, lai nodrošinātu lielāku ietekmi. Tāpēc komunikācija par globālajām pamatiniciatīvām, kas ir saskaņota ar šīm galvenajām prioritātēm, tiks iekļauta plašākā komunikācijas stratēģijā globālā, reģionālā un valsts līmenī, piemēram, izmantojot atzītus korporatīvās komunikācijas kanālus (tīmekļa vietnes, sociālos medijus utt.) un nodibinot attiecīgas partnerības ar galvenajiem viedokļa veidotājiem un ietekmētājiem.